

да вземе оръжие и да си брани самъ живота, честта, имота. И какво друго да прави? Раковски, който дава тази констатация, отговаря: „Едно всеобщо възстание е неизбежно, и тогава вѣки Европа ще рѣши сичко!“¹⁸ Той се повръща къмъ друга тактика и съ повикъ къмъ народа: „Надѣвай се на себе си!“

Както винаги, времето налага бързи обрати на мислене и действия, често съ цената на голѣми усилия, срѣдства и жертви. Трѣбваше да се догонватъ цели, поставени отъ епохи и поколѣния. Затова и Раковски се яви съ нова борческа тактика.

Той изявява съ твърда убедителностъ, че освобождението на българитѣ и сдобиването имъ съ граждански и политични права трѣбва да стане чрезъ тѣхна собствена акция. И се стреми вече не къмъ дипломацията, а къмъ революцията. Той изоставя другитѣ пѣтища и всички свои съмишленици. Иречекъ бележи за него, че скоро се раздѣлилъ и отъ своя покровителъ Стефанъ Богориди, и отъ своя другаръ Гавраилъ Кръстевичъ—сѣ котленци—„защото неговата цель била да служи не на портата, а на революцията“.¹⁹